

CEZAYİR ÜLKE RAPORU

MART 2021

ALAPLI
TİCARET VE SANAYİ ODASI

Resmi Adı	Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet
Cumhur Başkanı	Abdülmeçid Tebbun
Başbakan	Abdülaziz Cerad
Başkenti	Cezayir (Algiers)
Nüfusu	44.431.120 (2021 - worldometers.info / live)
Yüzölçümü	2.381.741 km ²
GSYİH (milyar \$)	169.99 (2019 – trading economics)
KBGSYİH (\$)	4710,6 (2019 – trading economics)
Resmi Dil	Arapça
Etnik Yapı	%70 Arap, %30 Berberi
Dini Yapı	% 99,8 Müslüman (Sünni-Maliki), % 0,2'si Hıristiyan, Yahudi.
Para Birimi	Cezayir Dinarı
Önemli Şehirleri	Cezayir, Oran, Constantine, Annaba, Batna, Blida, Sétif, Chlef, Djelfa
Resmi Tatil Günleri	Cuma, Cumartesi, 1 Ocak Yıl Başı, 12 Ocak Yennayer, 1 Mayıs İşçi Bayramı, Ramazan Bayramı, 5 Temmuz Bağımsızlık ve Gençlik Bayramı, Kurban Bayramı, 10 Ağustos Hicri Yılbaşı, 19 Ağustos Aşure Günü, Mevlid Kandili, 1 Aralık Devrimin Yıldönümü
Saat Farkı	2 saat geride

ÜLKEYE GENEL BAKIŞ:

Cezayir, Başkanlık sistemi ile yönetilen bir Cumhuriyettir. Bağımsızlığını kazandığı 1962 yılından sonra, Ulusal Kurtuluş Cephesi (FLN – Front de Libération National) tarafından tek partili siyasi sistem çerçevesinde yönetilen Cezayir, 1989 yılında yapılan halkoylaması sunucunda kabul edilen yeni Anayasaya ile çok partili sisteme geçmiştir.

Ülke, yüzölçümü bakımından Afrika'nın en büyük ülkesi olup dünyanın onuncu büyük ülkesidir. Kuzey Afrika'da, Akdeniz kıyısında, Fas ve Tunus'un arasında yer almaktadır. Ülke topraklarının % 80'i çöl bölgesi Sahra'da yer almaktadır. Sahra'nın büyük bir bölümü yarı çöl özelliklerine sahiptir. Komşuları, Libya, Nijer, Mali ve Moritanya olan Cezayir'in % 10'luk kısmını oluşturan verimli kuzey kısmında tahıl, şarap, zeytin ve meyve üretimi desteklenmektedir. Aynı zamanda dünyanın en fazla petrol rezervine sahip ülkelerden biri olarak öne çıkmaktadır. Son yıllarda inşaat sektörüne yapılan yatırımların arttığı Cezayir, birçok Türk inşaat firmasına ev sahipliği yapmaktadır.

Cezayir'in kıyıları genelde dağlara çok yakın ve sarpıtır, fazla doğal liman yoktur. 1.280 Km uzunluğunda deniz kıyısına sahip olan Cezayir, 500 den fazla balık türü ile en zengin deniz mahsulüne sahip ülkelerden biridir. Ülkenin 500.000 ton balık rezervi bulunmaktadır. Güneydoğudaki Hoggar bölgesinde altın ve Mali sınırı yakınlarında elmas yatakları bulunmaktadır. Yüksek değerli maden cevheri demir-kükürt, fosfat, kurşun, çinko, cıva, barit ve antimon çıkartılmakta ve ihraç edilmektedir. Fakat enerji dışı madencilik sektörü ihmal edilmiş olup, kapasite kullanımının sadece % 55 olduğu tahmin edilmektedir.

Ülkenin sürekli artan iç talebine cevap veremeyen yerli tarımsal üretim, ülkeyi toplam gıda ihtiyacının yaklaşık yarısı oranında dışa bağımlı kılmaktadır. Yüksek platolarda ve dağlık bölgelerde koyun, keçi ve sığır besiciliği yapılmakla beraber, hayvancılık da tıpkı tarımsal üretim gibi küçük ölçekli olmanın verimsizliği ile karşı karşıyadır. Ülkede et fiyatlarının halkın alım gücünün üstünde seyretmesi ve üretimin, talebin çok altında kalması nedeniyle her yıl Arjantin, Brezilya gibi ülkelerden önemli miktarda et ve canlı hayvan ithalatı yapılmaktadır. Hayvancılığın gelişmemiş olmasına paralel olarak, süt ve süt ürünlerinin üretim kapasitesi de son derece sınırlıdır.

Ülkenin kuzey bölgesinde Akdeniz iklimi, güneyinde ise çöl iklimi hakimdir. Ülke nüfusu, Akdeniz kıyısında ülkenin kuzeyinde yoğunlaşmıştır. Bu bölgede başkent Cezayir ve Oran şehri olmak üzere iki önemli şehir bulunmaktadır. Ülkedeki iç karışıklık 1990'lı yıllarda nüfusun önemli şehirlere göç etmesine neden olmuştur. İşgücünün % 35'i gibi yüksek bir oranın ya işsiz olduğu ya da yeterince çalıştırılmadığı tahmin edilmektedir. Avrupa'ya ya da Kuzey Amerika'ya gitmek için vize almak son derece güç olduğundan, geleneksel kaçış yolu olan göç, hemen hemen tamamen kapanmış gibidir. İşsiz sayısını azaltmak için, hükümetin işgücü yoğun hidrokarbonlar-dışı sanayileri geliştirmek zorunda olduğu belirtilmektedir.

EKONOMİK DURUM:

Cezayir, nominal olarak Afrika'nın 4. ve dünyanın 55. büyük ekonomisidir. Satın alma gücü paritesine (PPP) göre dünyanın 36. büyük ekonomisi olan Cezayir büyük bir tüketici pazarına ve gittikçe artan harcama gücüne sahiptir. Afrika kıtasının en büyük yüzölçümüne sahip ülkesi olan Cezayir, modernleşme reformları, güçlü ve sürdürülebilir büyümeyi hedefleyen kalkınma planı ve petrol ve doğal gazdan elde edilen döviz rezervleri ile yıldan yıla gelişen bir ekonomiye sahiptir. Ulusal para birimi dinardır (DZD). Birleşmiş Milletler "İnsani Gelişmişlik" endeksinde Afrika'da 3. sırada yer almaktadır. Dünya Bankası "İş Yapma Kolaylığı" endeksinde ise 190 ülke içinde 157. sırada yer almaktadır.

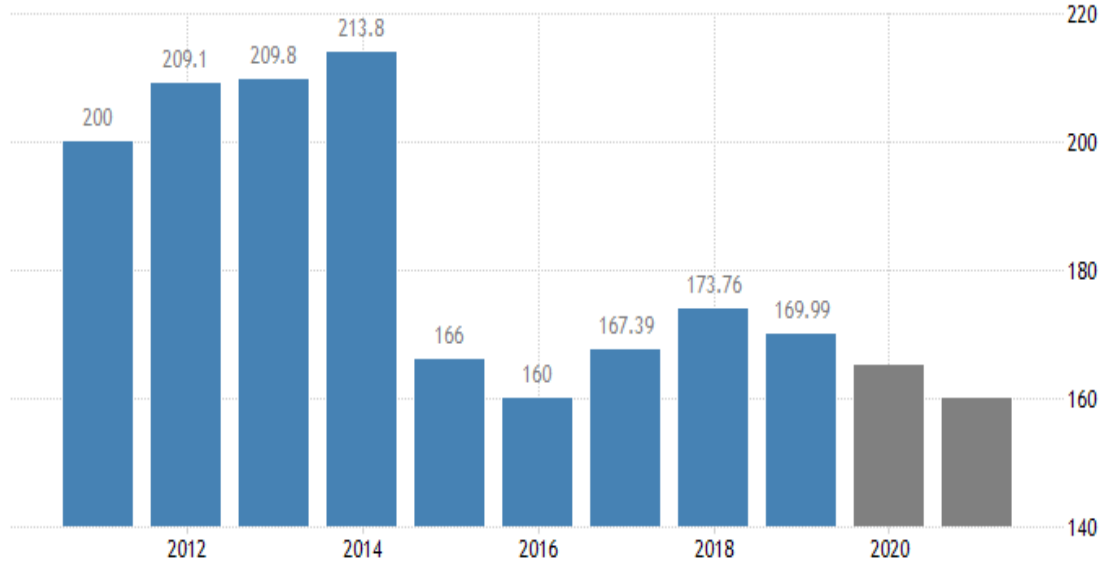
Cezayir ekonomisi büyük oranda hidrokarbona dayanmaktadır. Dünyanın en önemli petrol ve doğalgaz üreticileri arasında yer alan Cezayir'de millî gelirin %30'u, bütçe gelirlerinin %65'i ve ihracat gelirlerinin neredeyse tamamı petrol ve doğalgazdan elde edilmektedir. Kaya gazı rezervi bakımından dünyada üçüncü, doğalgaz rezervi bakımından 10. ve petrol rezervi bakımından 16. sırada yer alan Cezayir, aynı zamanda dünyada en fazla gaz ihraç eden ülkeler listesinde altıncı sıradadır. Ülkede ayrıca demir, çinko, altın, fosfat, cıva, kurşun, kömür ve uranyum yatakları da yer almaktadır. 2000'li yılların başlarında petrol fiyatlarının artması ile dış borçlarını büyük ölçüde azaltan ve ekonomisini güçlendiren Cezayir, elde ettiği gelirleri ülkede yeni yatırım alanları ve altyapı hizmetleri için kullanmıştır. Son yıllarda küresel piyasalarda petrol ve doğalgaz fiyatlarında yaşanan düşüş, ülke ekonomisi açısından büyük bir gelir kaybına yol açıyorsa da, uzun vadeli ekonomik istikrarın korunmasında başarılı olunmuştur.

Ülke zengin petrol ve doğalgaz üretimi sebebiyle ekonomisini ayakta tutuyor olsa da, ülke ekonomisini çeşitlendirmeye yönelik çabalar da bulunmaktadır. Özellikle tarım ve sanayi alanında son yıllarda gerçekleştirilen atılımlarla bu alanlarda bir reform ve modernizasyonun sağlanması hedeflenmektedir. Zira kıyı kesimlerindeki verimli topraklarıyla Cezayir tarıma oldukça elverişli olup bakla, incir, zeytin, zeytinyağı, hurma ve kayısı gibi ürünler bakımından dünyada ilk sıralarda yer almakta, ancak bu ürünler genellikle ülke içerisinde tüketilmekte ve ihracat ürününe dönüşmemektedir.

Zengin doğal kaynaklarına karşın halkın satın alma gücünün çevre ve komşu ülkelere göre düşüklüğü, ülke ekonomisinin sektörel bazda çeşitlendirilerek geliştirilmesine yönelik ulusal ve uluslararası yatırımlardaki yetersizlik, ülkedeki kamu iktisadi teşekküllerinin özelleştirme çalışmalarının çok yavaş ilerlemesi, kayıt dışı sektörün büyüklüğü, bölgeler arasında ciddi ekonomik ve sosyal dengesizlikler (özellikle kuzey ve güney) ve genç nüfusta % 30'ları bulan işsizlik bu sıkıntıların başlıca kısmını teşkil etmektedir.

Ülkenin belli başlı sorunlarından bir tanesi de kayıt dışı sektörün ülke ekonomisinin % 60'ından fazlasını oluşturmasıdır. Nitekim ekonomik aktivitelerin % 90'ından fazlasının nakit para ile gerçekleştirilmesi bunda ciddi bir rol oynamaktadır.

Ülke ekonomi alanda son yıllarda büyük atılım göstermiş ve güçlenmişse de, farklı gelir düzeyine sahip kitleler arasındaki fark giderek açılmaktadır. Öte yandan ülke yüksek yoksulluk, işsizlik ve enflasyon rakamlarıyla ciddi biçimde sıranmaktadır. Son yıllarda elde edilen kazanımların tüm toplum kesimlerinin refah düzeyini arttıracak şekilde yönetilmesi, önümüzdeki süreçte Cezayir ekonomisinin yönünü de tayin edecektir.

SOURCE: TRADINGECONOMICS.COM | WORLD BANK

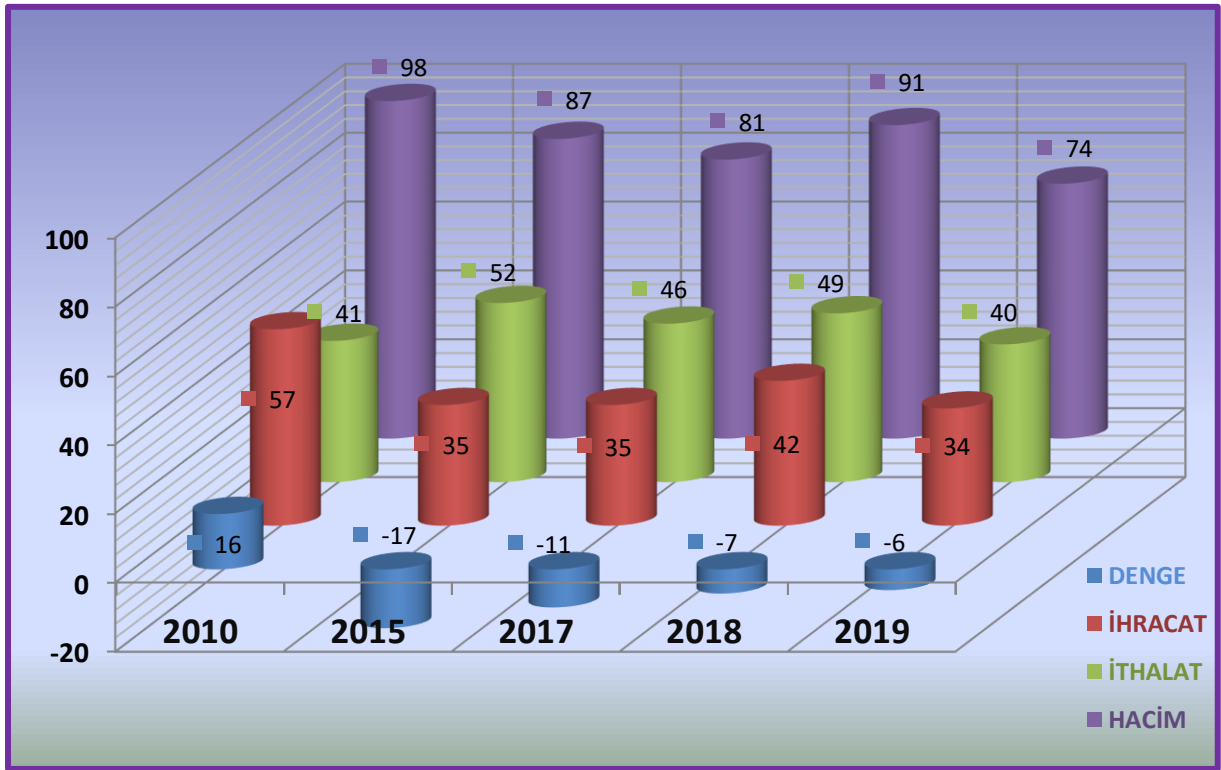
CEZAYİR GSYİH	2020	2019	2018	BİRİM
GSYİH	147.32 (tahmini)	169,99	173,76	MİLYAR \$
KİŞİ BAŞINA DÜŞEN GSYİH	3331 (tahmini)	4710,60	4764,50	\$
GSYİH BÜYÜME ORANI	-5,2 (tahmini)	0.80	1.40	%
ENFLASYON ORANI	2,4	2	4,27	%
ASGARİ ÜCRET	170	150	150	\$
İŞSİZLİK ORANI	6,3	11,4	12,2	%
İŞGÜCÜ	18,5	-	-	MİLYON KİŞİ

DIŞ TİCARET:

Dış ticarete Cezayir'in son yıllarda ortalama 80 milyar dolar civarında bir hacme sahip olduğu görülmektedir. 2019 yılında 40 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirilirken, ihracat gelirleri 34 milyar dolarda kalmıştır. İhracat gelirlerinin %95'ini petrol, petrol ürünleri ve doğalgaz oluştururken, başlıca ithalat kalemleri gıda ürünleri, elektronik cihazlar, makineler, kara ulaşım taşıtlar ve tüketim mallarıdır. Ülkenin ticarete en önemli partnerleri; ihracatta İtalya, İspanya, ABD, Fransa, Brezilya ve Hollanda, ithalatta ise Çin, İtalya, İspanya, Fransa, Almanya ve Türkiye'dir.

Cezayir ekonomisiyle ilgili altı çizilmesi gereken en önemli husus, hidrokarbon sektörüne olan bağımlılıktır. Dünya petrol fiyatlarında yaşanan düşüşler, ülke ekonomisinde hem bütçe açığı hem de dış ticaret açığına sebep olmaktadır. Dolayısıyla, özellikle dış ticaret açığının azaltılmasını sağlamak amacıyla dış ticaret mevzuatı sıkça değişmektedir. Cezayir, bütçe açığını kapatmak ve ticaret dengesini tesis etmek amacıyla ithalatı kısıtlayıcı tedbirler almaktadır. Bu kapsamda 2019 yılında uygulamaya konulan ek ithalat vergileri (%30 ila %200 oranında) ile tarife kontenjanı (otomobillerde) uygulaması birlikte yürütülmektedir.

Yıllar Bazında Dış Ticaret Verileri: (Birim = milyar \$)

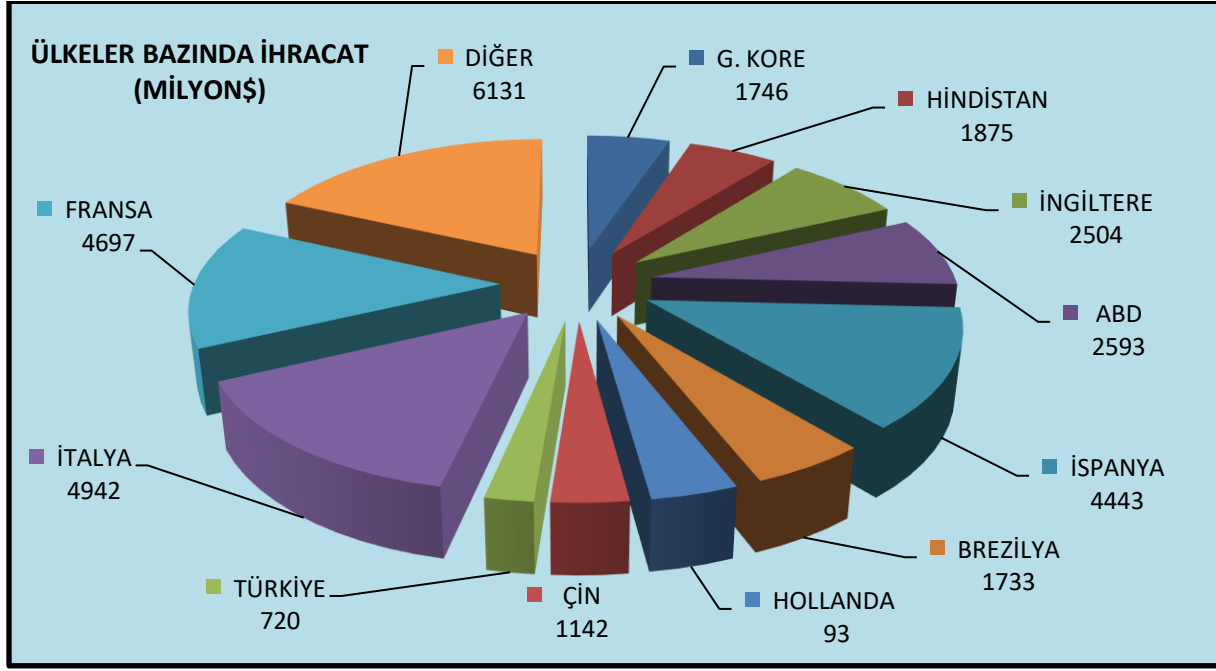

Kaynak: trademap

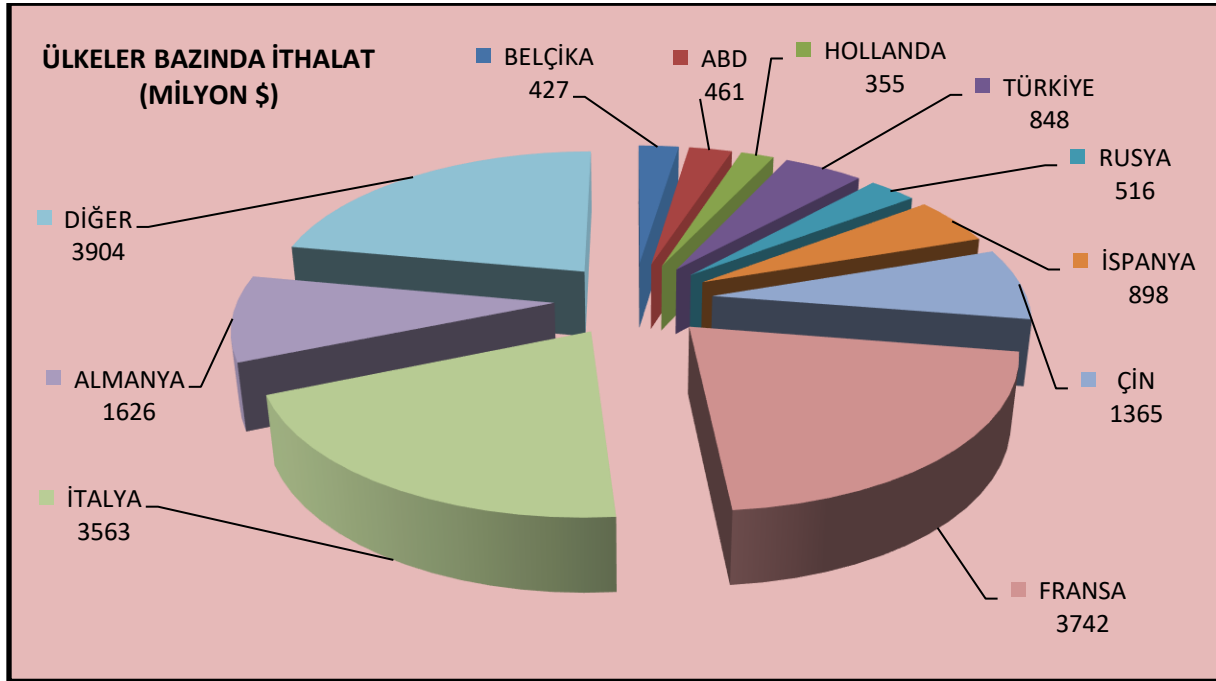
Cezayir'in başlıca partnerleri:

Başlıca ihracat ülkeleri; İtalya, Fransa, İspanya, A.B.D., Brezilya, Hollanda, Türkiye, Birleşik Krallık, Portekiz, Belçika, Güney Kore olarak sıralanırken, başlıca ithalat ülkeleri ise Çin, Fransa, İtalya, Almanya, İspanya, Türkiye, A.B.D., Güney Kore, Arjantin, Brezilya ve Rusya'dır.

Ülkeler Bazında İhracat (2019)

Ülkeler Bazında İthalat (2019)

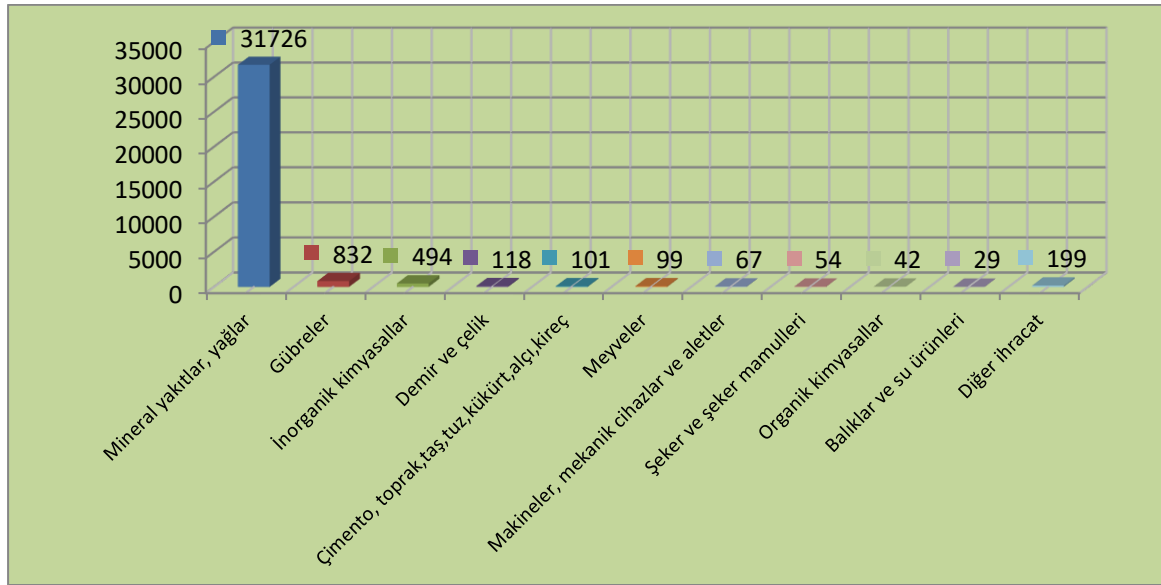

Kaynak: trademap

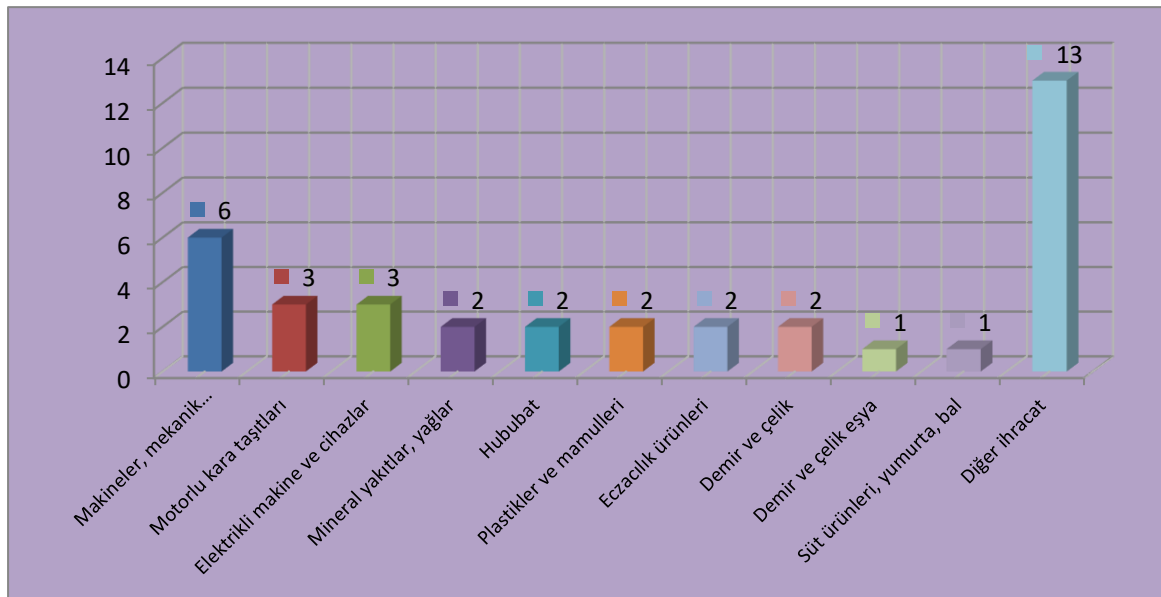
Cezayir' in en çok dış ticaretini yaptığı ürün grupları:

İhracatının büyük bölümü petrol, doğalgaz ve petrol ürünlerinden oluşan Cezayir'in diğer önemli ihracat kalemleri, kimyasallar, hayvan ürünleri (yün ve deri), şarap, hububat (çavdar, arpa, yulaf), sebze, meyve (incir ve üzüm) ve tohum, yağlar ve sebze özü (zeytinyağı), demir özü, çinko, doğal fosfat, kereste, şişe mantarı, kurutulmuş sebze ve tütündür. Cezayir'in başta gıda maddeleri olmak üzere ihtiyaçların büyük 14 ölçüde dış kaynaklardan karşılandığı gözlenmektedir. Gıda ürünlerinin yanı sıra Cezayir ithalatında en önemli kalemler makine, metal, kimyasallar ve kara taşıtlarıdır. Gıda ürünleri arasında ise buğday ve tahıllar, süt ürünleri, şeker, kahve, çay ve meyve en önemlileridir. Bununla birlikte Cezayir, son birkaç yılda petrol ve doğalgaz üretimi ile sivil altyapı alanlarına yatırıma yöneldiğinden sermaye malları ithalatında artış görülmektedir.

Ürün Grupları Bazında İhracat (2019 – milyon \$)

Ürün Grupları Bazında İthalat (2019 – milyar \$)

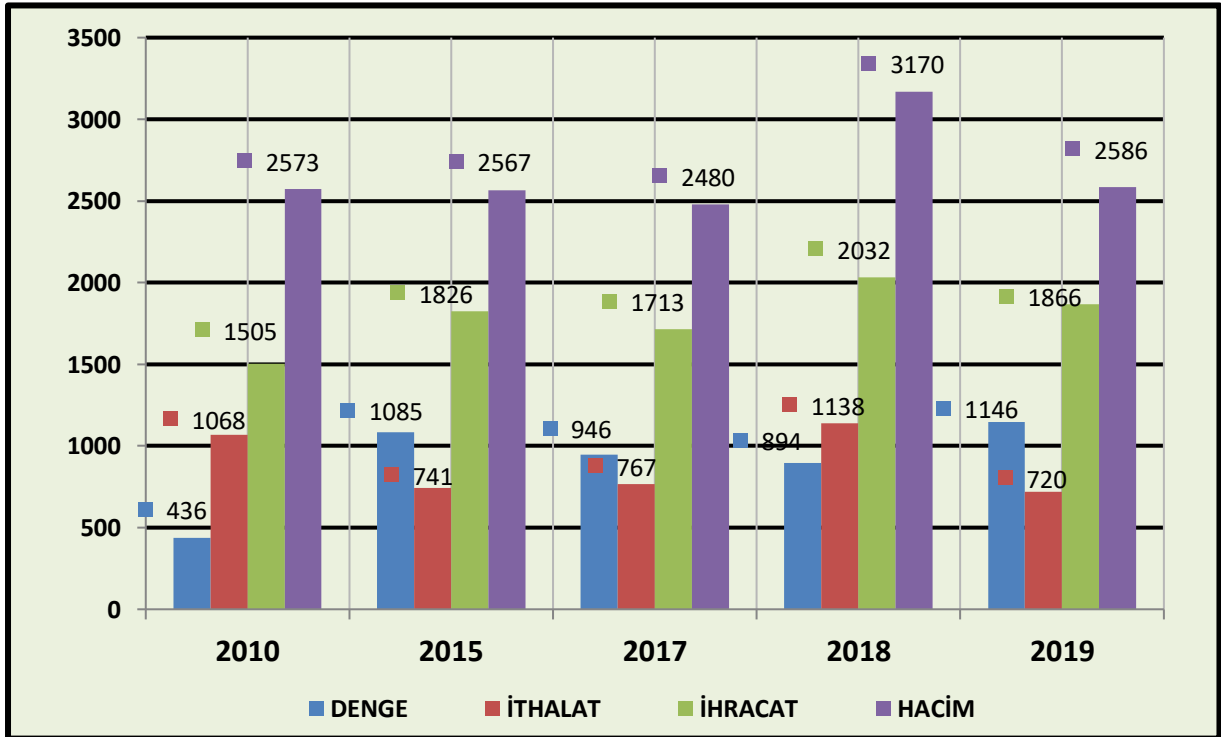

Kaynak: trademap

Türkiye'nin Cezayir dış ticaretindeki yeri:

Cezayir ile Türkiye arasındaki ilişkilerin tarihi oldukça köklüdür. Osmanlı Devleti'nin Cezayir topraklarında yüzlerce yıl devam eden varlığı boyunca Cezayir halkı barış ve huzur içerisinde yaşamış, 19. yüzyıldaki Fransız işgaline kadar bu durum devam etmiştir. Günümüzde iki ülke arasındaki ilişkiler de bu köklü ve güçlü ilişkilerin referansı ile olumlu yönde devam etmektedir. Özellikle 2006 yılında imzalanan Dostluk ve İşbirliği Antlaşması, iki ülke arasındaki ilişkilerin güçlenmesinde itici bir güç oluşturmuştur. İki ülke arasındaki bu güçlü ilişkiler ekonomik alanda da kendisini göstermektedir. Her iki ülke de birbirinin önemli ticaret ortakları arasında yer almakta olup, yıllık ticaret hacmi son yıllarda 2 ila 3 milyar dolar aralığında seyretmektedir. 2000'li yılların başlarında 1 milyar dolar seviyelerinde olan ticaret hacmi, 2007 yılında ilk kez 2 milyar dolar bandını aştıktan sonra bir daha bu seviyenin altına düşmemiş, 2008 yılında 3.2 milyar dolarla tarihinin en yüksek seviyesine ulaşmış ve son olarak 2019 yılında 2.58 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bunun 1.86 milyar doları Türkiye'den Cezayir'e ihracat, 720 milyon doları da ithalattır. Türkiye ile Cezayir arasındaki ticarete 2010 yılına kadar Cezayir lehine seyreden dış ticaret dengesi, Cezayir'den yapılan ithalatın azalması ve ihracatımızın artması ile 2010 yılından itibaren Türkiye lehine fazla vermeye başlamıştır. Türkiye lehine olan dış ticaret dengesi 2019 yılında 1,15 milyar dolara yaklaşmıştır.

Türkiye - Cezayir Dış Ticareti (birim: milyon \$)

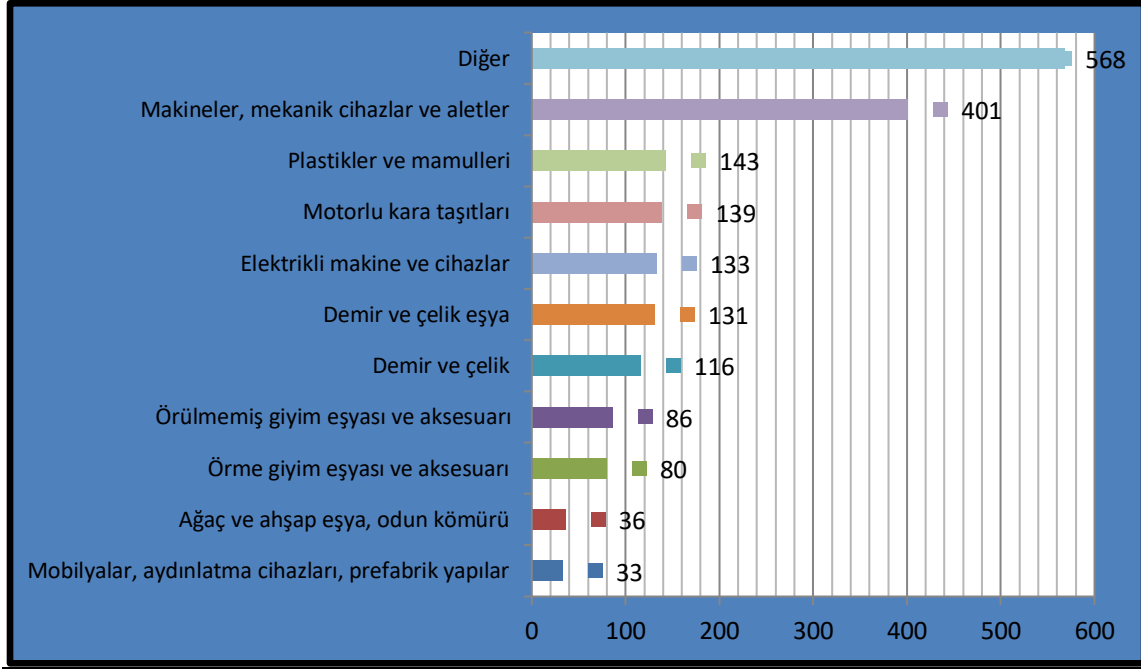

Kaynak: TÜİK

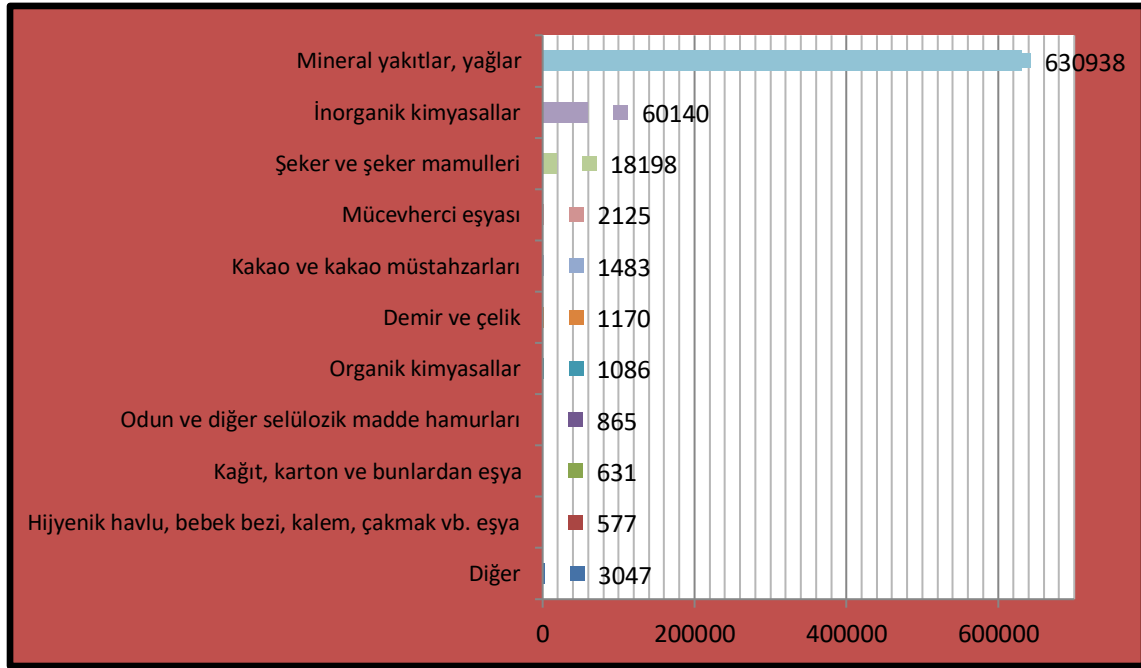
Türkiye'nin Cezayir ile ticaretine konu olan belli başlı ürün grupları:

Türkiye'nin Cezayir'e ihraç ettiği başlıca ürünler inşaat malzemeleri (demir-çelik), tohum, hububat, mobilya, kara taşıtları ve yedek parçalar, ithal ettiği başlıca ürünler ise petrol gazları, amonyak, şeker pancarı, sakkaroz, hurda gemi ve çeşitli meyvelerdir.

Ürün grupları bazında Türkiye'nin Cezayir'e İhracatı (2019 – milyon \$);

Ürün grupları bazında Türkiye'nin Cezayir'den İthalatı (2019 – bin \$);

Kaynak: trademap

Türkiye ile Cezayir Arasındaki Yatırım Durumu:

Türkiye ile Cezayir arasındaki ticaret hacmi son 5 yılda yaklaşık 13 milyar dolara ulaşmış bulunmaktadır. Siyasi ve ekonomik istikrar arayışındaki Cezayir'de, Türk iş dünyası için turizmden tarıma, enerjiden altyapıya kadar çeşitli alanlarda önemli yatırım fırsatları ortaya çıkmaktadır. Cezayir ekonomisinde odağın, sanayinin kamulaştırılmasından "kamu, küçük ve orta ölçekli şirketlerin" yapılandırılması ve tarımsal üretimin yeniden şekillendirilmesine doğru kaymasına ve yeni yaklaşımların yaşam standartlarını artırmasına rağmen tarımsal üretimin düşmesi gözlemlenmesiyle Cezayir'de 2002 yılı sonrasında petrol ve tarım haricinde özel sektörün de yabancı yatırımcılara açılması mümkün olmuştur.

Ülkede özellikle turizm sektöründe ve kırsal alanlarda yeni yatırım fırsatları ön plana çıkmaktadır. Yüksek işsizlik oranı, hükümetlerin kamu politikalarını kötü yönetmesi ve yolsuzluk ekonomide başlıca sorunlar olarak belirirken, ülkede yerel kalkınmaya yardımcı olmak, iş imkânı oluşturmak ve büyük şehirlere göçü engellemek için turizm ve tarım sektöründe yeni yatırım fırsatlarını beraberinde getirmiştir. Hükümetin başlattığı mali açıdan cazip politikalar yerel halkın Güney Sahra'ya yatırımını kolaylaştırmakta ancak ülkedeki yeni yatırım yasasına göre, yabancı yatırımların yüzde 51'inin devlet ortaklığında olması gerekmektedir. Özellikle altyapısı eskiyen ülkede Türk müteahhitlerine yeni proje fırsatlarının çıkabileceği uzmanlar tarafından ifade edilmektedir. Afrika'nın en büyük şirketi olan ulusal petrol firması Sonatrach, Cezayir'deki toplam hidrokarbon üretiminin yaklaşık yüzde 80'ine sahipken, uluslararası petrol şirketleri geri kalan yüzde 20'yi oluşturuyor. Cezayir bu yönüyle Türk enerji firmalarının yeni yatırımları için de potansiyel oluşturuyor.

Cezayir'de uygulanmakta olan ekonominin liberalleştirilmesi, dışa açılım ve dünya ile entegrasyon çabaları çerçevesinde, yabancı sermayenin Cezayir'e çekilmesine ve yabancı firmalar ile ortaklık ve yatırımlara öncelik verilmektedir. Bu suretle özellikle genç nüfus içerisindeki işsizliğin azaltılması, knowhow ve teknoloji transferinin gerçekleştirilmesi amaçlanmakta, diğer yandan ülke ekonomisinin petrol ve doğalgaza olan bağımlılığının azaltılması ve ihracatın çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir. Hükümet, bu gerekçelerle ülkede katma değer ve istihdam yaratacak yatırımlar için gerekli mevzuat değişikliklerini yapmakta, yerli ve yabancı yatırımların teşvikine yönelik önlemler almaktadır. Öte yandan, inşaat sektöründeki canlılığa ve artan talebe paralel olarak, ihtiyaç duyulan inşaat malzemelerinin üretimi, yeni teknolojilerin transferi ve ülkedeki altyapı yatırımlarına bağlı olarak taş ocakçılığı, önemli yatırım alanları olarak değerlendirilmektedir. Cezayir, balıkçılığın geliştirilmesi amacıyla, özellikle balıkçı teknesi alımında Cezayirli şirketlere önemli kredi imkânları sunmaktadır. Balıkçılığın geliştirilmesine yönelik bu program dikkate alınarak, avlanan balığın işlenmesi, depolanması ve nakliyesi gibi konular yatırım için son derece elverişli alanlardır

Yatırım ve ara malları ithalatında uygulanan ortalama % 5 gibi, Cezayir ölçülerine göre çok düşük seviyedeki gümrük vergileri göz önüne alındığında, imalat sanayi alanında makina, yedek parça, ekipman, elektrikli ve elektronik ev aletlerinin imalat ve/veya montajı önemli yatırım alanlarıdır. Birleşmiş Milletlerin (UNCTAD) verilerine göre, Cezayir, yıllık yaklaşık 1,5 milyar Dolar ile en fazla doğrudan yabancı yatırım alan Afrika Ülkeleri içerisinde ilk 13 ülke arasındadır. Bu yatırımların çok önemli bir kısmının enerji, sanayi (gıda, inşaat ekipmanları ve diğer basit montaja dayalı imalat), bayındırlık ve konut ve telekomünikasyon başta olmak üzere hizmet sektörüne yöneldiği bilinmektedir.

Cezayir’de şirket kurma prosedürü :

Ülkede aşağıdaki yasal şirket türleri vardır:

- Limited Şirket (S.A.R.L.),
- Şahıs Şirketi (E.U.R.L.),
- Ortaklık Şirketi (ANONİM)

İmalat ve hizmet sektörlerinde kurulacak şirketlerde en az % 51, dış ticaret şirketlerinde ise en az % 30 yerel ortak payı aranır. Cezayir’de şirket kurma prosedürleri Milli Ticaret Sicil Merkezi tarafından yerine getirilmektedir.

Şirket Kuruluşun Aşamaları;

- ✓ Ortakların tespiti ve ortaklık paylarının belirlenmesi,
- ✓ Kurulacak şirketin isminin tespiti ve ticaret siciline tescili,
- ✓ Şirket merkezi olacak yerin kiralanması ve noterde kira kontratı yapılması,
- ✓ Kurulacak şirketin belirlenen çalışma sahası çerçevesinde noterde statüsünün hazırlanması,
- ✓ Şirket yöneticisinin belirlenmesi,
- ✓ Şirket sermayesinin belirlenmesi,
- ✓ Şirket sermayesi olarak belirlenen paranın bankada bloke edilmesi.(Oturumu olmayanlar için bu paranın banka havalesi ya da havaalanında yapılacak resmi deklare ile getirilmesi şarttır.)
- ✓ Noterde hazırlanan şirket statüsünün mahalli gazete ve ticari sicil gazetesi ilanlarının Noter tarafından yapılması,
- ✓ Şirket ortaklarının pasaport fotokopileri,
- ✓ Şirket yöneticisinin elçilik tasdikli ve tercüme edilmiş nüfus cüzdanı örneği ve sabıka kaydı,
- ✓ Şirket merkezi olarak kiralanın yerin, bağlı olunan mahkeme tarafından tayin edilecek görevli memur tarafından resmi tespitinin yapılması,
- ✓ Kiralanan yerin emlak borcu bulunmadığına dair Belediyeden belge alınması,
- ✓ Şirketin statüsü ve kira kontratıyla vergi dairesinde kayıt yaptırılması,
- ✓ Vergi Dairesine harç yatırılması,
- ✓ Ticaret Sicil Müdürlüğünden alınan belgelerin doldurularak belediyeden tasdik ettirilmesi,
- ✓ Ticaret Sicil Müdürlüğüne harç yatırılması,
- ✓ Dosyanın Ticaret Sicil Müdürlüğüne teslimi ve şirket kuruluşunun alınması,
- ✓ Ticaret Sicil Müdürlüğünden alınan resmi kuruluş belgesi ile birlikte vergi dairesine gidilerek işe başlama deklarasyonunun hazırlanması ve vergi kartı talebinde bulunulması,
- ✓ Notere şirket kuruluşunun tamamlandığının beyan edilmesi,
- ✓ Noterden alınacak resmi belge ile bankada bloke edilen şirket sermayesinin şirket adına açılacak hesaba aktarımı,
- ✓ Şirket kuruluşu tamamlandıktan sonra şirket yöneticisi ve ortakları oturum almak için Emniyet Müdürlüğüne başvuruda bulunabilirler.

Türkiye ile Cezayir arasındaki ticaretin bağlı olduğu kurallar:

ANLAŞMA / PROTOKOL	TARİH
TİCARET ANLAŞMASI	09.05.1979
EKONOMİK, BİLİMSEL VE TEKNİK İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI	20.10.1983
ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ ANLAŞMASI	02.08.1994
DENİZ TAŞIMACILIĞI VE SEYRÜSEFERİNE İLİŞKİN ANLAŞMA	25.02.1998
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASI ANLAŞMASI	03.06.1998
SAĞLIK ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI	05.10.2000
GÜMRÜKLER ARASI İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI	08.09.2001
KEK 8. DÖNEM PROTOKOLÜ	23.09.2004
DOSTLUK VE İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI	23.05.2006

Kaynak: DEİK

Pasaport ve Vize İşlemleri:

Cezayir'e sehayet edebilmek için Türkiye'de Cezayir Ankara Büyükelçiliği veya İstanbul Başkonsolosluğundan vize almak gerekmektedir. İki tür vize vardır: İş Vizesi ve Çalışma Vizesi. Cezayir Hükümeti ülkedeki işsizliğin de etkisiyle, dışarıdan işçi getirilmesine belirli kriterler çerçevesinde izin vermektedir. Bu bakımdan, diplomalı kalifiye işçiler ve mühendisler için izin alınabilmesi imkan dahilinde olup resmi olmamakla birlikte 1 yabancı işçiye karşılık 3 yerli işçi istihdamını öngören bir politika uygulanmaktadır. Çalışma izni en az üç ay ve en fazla iki yıl için verilebilmektedir.

Tarifeler ve Vergiler:

Genel Teşvik Sistemi kapsamında, yatırımların gerçekleştirilmesi ve işletilmesi aşamalarında 1 yıldan 3 yıla kadar;

- Yatırım kapsamında kullanılacak malzemelerin ithalatında gümrük muafiyeti,
- Yatırım kapsamında kullanılacak malzemelerin ithalatında, yurtiçi alımında ve her türlü hizmet alımında KDV muafiyeti,
- Yatırım kapsamında her türlü gayrimenkul alımında emlak vergisi muafiyeti,
- Yatırımın yapılması müddetince, emlak kayıt vergisi, emlak edinmeye ilişkin her türlü bedel, diğer harçlardan menkul edinim sürecinde muafiyet,
- Kar üzerinden alınan vergilerden (Impot sur les Benefices des Societes-IBS) muafiyet,
- İşletme vergilerinden (Taxe sur l'activité professionnelle-TAP) muafiyet, söz konusudur.

Bu süreler, yatırım kapsamında 100 kişiden fazla istihdam yaratılması durumunda 5 yıla kadar artırılabilir.

Cezayir pazarında dikkat edilmesi gereken hususlar:

Cezayir’de yasal sistem, Fransız ve İslam Hukuku’na dayanmaktadır. Mahkemeler çok yavaş çalışmakta ve hukuki kararlar tam olarak işletilememektedir. Yabancı firmaların, ülke ile ticari ilişkilerindeki ihtilaflardan doğan hukuki davalarda, yabancı firma lehine karar alınsa dahi, hukuki kararların uygulanması aşamasında sorunlar yaşanabilmektedir. Ülkenin resmi dili Arapça olmakla birlikte, ticari hayatta Fransızca oldukça yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Öte yandan, ülkede kullanılan “Derce” denilen Arapça aksanı Arapça, Berberice ve Fransızca karışımı bir dil olup ülkemizde Arapça bilen personelin dahi Cezayirlilerle sağlıklı bir şekilde iletişim kuramadıkları gözlemlenmektedir.

Ülkede genel olarak bir güvenlik sorunu bulunmamaktadır. Buna karşın, seyahatlerde başkent ve büyük kentler dışında dikkatli olunmasında fayda görülmektedir. Kent merkezleri de dahil olmak üzere belirli bölgelerde takım elbise ile dolaşılması yerine daha rahat ve daha az dikkat çekici giyim tarzının seçilmesi tercih edilmelidir. Elde cep telefonu, çanta, fotoğraf makinası vb. gibi eşyalarla dolaşılması da tavsiye edilmemektedir. Para ve benzeri değerli şeyler topluca üste alınmamalı, el çantası, portföy gibi saklama materyallerinin kullanılmamasının can ve mal güvenliği açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Her türlü görüşmeden önce randevu alınmasında fayda görülmektedir. Cezayir’de yaşanan trafik problemi ve başkente çok sıkı polis kontrolü nedeni ile randevuların zamanında gerçekleştirilmesi sorun olabilmektedir. Bu açıdan Cezayirlilerin randevularına sık sık geç gelmekte olduğunun bilinmesinde fayda görülmektedir. Firmalarımızın randevularına geç gelen Cezayirliler karşısında sabırlı olması, görüşme sırasında firmaların kültürel özellikleri izlenerek mümkünse yerel dil ile (Arapçanın şivesi olan Darja) iletişim kurulması tavsiye edilmektedir. Bunun yanında ticari hayatta Fransızca yaygın olarak kullanılmaktadır. Öte yandan, Cezayir’in bazı berber (kabil) bölgeleri Arapçayı genellikle kullanmamaktadır (Beja, Tiziouzu gibi). Firmalarımızın, Arapça veya Fransızca bilen personelleri olmaması halinde muhakkak tercüman ile görüşme yapmaları önerilmektedir. Tercüman temini konusunda Müşavirliğimize başvuruda bulunan firmalarımıza yardımcı olunmaktadır.

Cezayirli firmaların faks, e-posta ile kendilerine yapılan iş tekliflerine zamanında ve çoğu kez de hiç cevap vermedikleri bilinmektedir. Bu çerçevede sonuç vermesi istenen ciddi pazar araştırmalarının anılan ülkeye gelinerek yapılmasında fayda görülmektedir. Cezayir’de firmaların genellikle söz ile mutabık kalınan hususların yazıya dökülmesi aşamasında değişik tavırlar alabildiği izlenmiştir. Bu nedenle, iş bağlantısı yapan firmanın yazılı bir sözleşme ile mutabakat sağlaması tavsiye edilmektedir. Cezayirli muhataplarının güvenlerini ve yakınlıklarını temin etmek adına, Türkiye’ye davet ederek, kapasitelerini ispatlamaları önem arz etmektedir. Cezayirlilerin Türk insanına karşı sıcak ve samimi olmalarına karşın, özellikle iş tecrübesi fazla olmayanların Türkiye ve Türk ürünü hakkında kanaatlerinin yeterli olmadığı düşünülmektedir.

Ülkede resmi çalışma saatleri 8:30-17:00, özel sektörde ise 08:00-16:30 arasındadır. Yazın ise iş çıkış saatleri 15:30'a çekilmektedir. Cuma ve Cumartesi günü hafta sonu tatilidir. Özellikle Cuma günü hayat neredeyse durmaktadır. Bu çerçevede firmalarımızın iş seyahatlerini tertip ederken hafta sonuna denk gelecek şekilde bir seyahat planlaması yapmamaları tavsiye edilmektedir.

BELLİ BAŞLI KURUMLAR İLETİŞİM BİLGİLERİ:

<p>T.C. CEZAYİR BÜYÜKELÇİLİĞİ Adres: 21, Villa Dar el-Ouard, Chemin de la Rochelle, Boulevard Colonel Bougara, Alger-16000/ Algerie Tel: +213 21 23 00 60 / +213 21 23 00 04 Faks: +213 21 23 01 12 E-Posta: ambassade.alger@mfa.gov.tr</p>	<p>CEZAYİR ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ Adres: Şehit Ergan Cad. No: 42, 06680 Çankaya, Ankara Tel: 0 312 468 77 19 - 428 80 37 Faks: 0 312 468 75 93 Email: cezayirbe@algerianembassy.com.tr</p>
<p>T.C. CEZAYİR TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ Adres: 21, Villa Dar el-Ouard, Chemin de la Rochelle, Boulevard Colonel Bougara, Alger-16000/ Algerie Tel: +213 21 60 79 59 Faks: +213 21 60 79 61 E-Posta: cezayir@ticaret.gov.tr</p>	<p>CEZAYİR İSTANBUL BAŞKONSOLOSLUĞU Adres: Gazeteciler Sitesi, 23 Temmuz Meydan Sokak No:7, 34387 Şişli/İstanbul Tel: (0212) 356 95 18</p>

KAYNAKÇA:

1. T.C. Ticaret Bakanlığı Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü Raporları
2. T.C. Dışişleri Bakanlığı, <http://www.mfa.gov.tr/cezayir-ekonomisi.tr.mfa>
3. Trading Economics <https://tr.tradingeconomics.com/algerie>
4. Dünya Bankası ve IMF, www.doingbusiness.org, <https://www.worldbank.org/en/country/algerie>
5. World Economic Forum <https://www.weforum.org/>